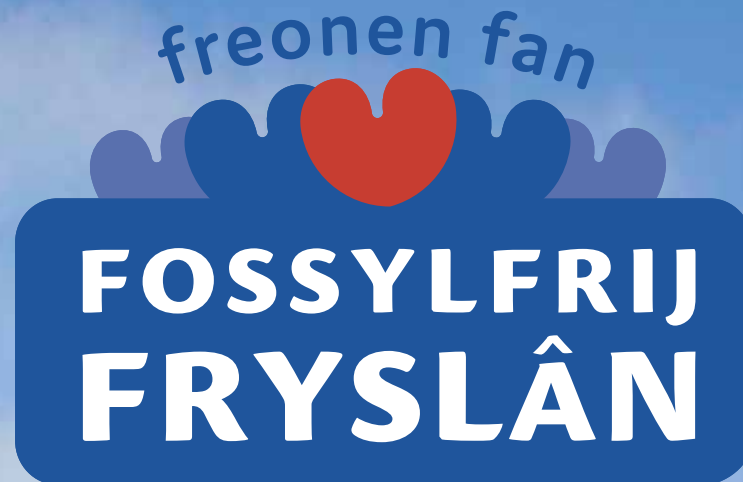

Leeuwarden
Fryslân
2018

Culturele
Hoofdstad
van Europa

freonen fan

**FOSSYLFRIJ
FRYSLÂN**

Een fossielvrij Fryslân in 2025
Doe je mee?

Ja toch?

Fryslân is koploper op het gebied van duurzame energie en duurzame mobiliteit. En dat hebben we goed geheimgehouden. Tot... 2018: lokale ondernemers, overheden, scholen, studenten en dorpen/ gemeenten hebben als **Freonen fan Fossylfrij Fryslân** de handen ineengeslagen om deze ontwikkelingen door te zetten en te versnellen, maar ook zichtbaarder te maken. En dat doen ze niet zomaar. Als Freonen zich roeren, dan gaat er van alles gebeuren.

Een doe-club: De Freonen

Op dit moment zijn er zo'n tachtig Freonen die allemaal vinden dat ze zeker in 2025 fossielvrij kunnen zijn. Daarom hebben zij met veel plezier getekend voor deelname aan twee fossielvrije weken in juli 2018. Maar dat is niet alles: ze zijn betalend deelnemer aan de Freonen fan Fossylfrij Fryslân waarin ze een jaarlijkse contributie betalen, allen weer een nieuwe Freon aandragen en een activiteit gaan organiseren of aansluiten bij een "Freonenproject". Kennisuitwisseling staat centraal, Freonen werken samen en inspireren elkaar. Niet onbelangrijk: ze ondersteunen elkaar op een echt Fryske en leuke positieve manier. Het is een echte doe-club en op deze manier wordt de energietransitie in Fryslân nog verder versneld.

Zijn ze allemaal al klaar voor 2025? Nee, maar ze zijn onderweg, doen het met elkaar en merken dat ze als Freon sneller, gemakkelijker en leuker stappen maken. Het geeft energie aan alle kanten!

Ben jij misschien een Freon? Wij hebben dat idee en daarom doen we onszelf uit de doeken in deze brochure. We praten graag verder over freonship en hoe we dat met jouw organisatie kunnen opbouwen. Want zo gaat dat met de Freonen; een persoonlijke invulling van een gezamenlijk initiatief. In deze brochure zie je wie er achter de Freonen zitten, waar we voor gaan, wat we doen en hoe je kunt meedoen.

Graag tot gauw!

Mede namens het bestuur,
Bouwe de Boer
Initiatiefnemer Freonen fan fossylfrij Fryslân

MEER INFORMATIE? <http://fossylfrijfryslân.fr/> of www.freonen.nl

Fryslân Fossylfrij is één van de 41 officiële Culturele Hoofdstad 2018 projecten

IT BESTJOER

De Freonen fan Fossylfrij Fryslân is een Stichting, met bestuurders uit de overheid, het onderwijs en bedrijfsleven.

Gerben Gerbrandy
*burgemeester van
Achtkarspelen*

Jan van Iersel
bestuurder NHL Hogeschool

Lutz Jacobi
voormalig Tweede Kamer lid

Trudie Timmerman
*ondernemer en voorzitter
MKB Fryslân*

Martin van der Veen
*directeur Kennis- en
Innovatiehuis
Noordoost Fryslân*

CONTACTGEGEVENS:

Het Freonenteam
E info@freonen.nl

wat gaan we doen

1

Het organiseren van de 'ELFWEGENTOCHT'

Een duurzaam cultureel evenement dat nog nergens ter wereld heeft plaatsgevonden:

In 2018 gaan we in Fryslân **twee weken lang voortbewegen op niet-fossiele brandstoffen**, van 1 t/m 14 juli in 2018.

Dat klinkt vrijwel onmogelijk, maar met de Friese samenwerkingskracht gaan de Friezen ver komen. Immers: het idee komt van Friese studenten, zij willen dit, de Freonen gaan hun helpen!

Tijdens dit evenement zal de gehele provincie Fryslân vrij zijn van voertuigen op fossiele brandstoffen. In plaats daarvan zal men reizen in elektrische auto's, in elektrische treinen, in bussen en auto's op groengas, op de fiets, te paard in een elektrische boot: legio mogelijkheden! Een feest voor nieuwe ideeën en gelijke tijd een prachtig mienskippevenement! Of: op **Blauwe Diesel!**, de klimaatneutrale Dieselvervanger.

Het zet Fryslân wereldwijd in de schijnwerpers en wordt een grote mijlpaal in de Friese energietransitie.

ELFWEGENTOCHT 2018
TWEE WEKEN FEEST ZONDER EEN DRUPPEL BENZINE

2

2018 handtekeningen... 'de legacy'

In 2018 wordt een groot congres georganiseerd, in samenwerking met het Springtij Forum, waarbij het doel is om 2018 handtekeningen van organisaties te verzamelen die toezeggen dat hun organisatie fossielvrij zal zijn in 2025. Dat betekent: het gebouw, het proces en de mobiliteit. Dit wordt het echte begin van het einde van de fossiel brandstoffen, de kennis is er, de mogelijkheden zijn er, nu gaan we het op grote schaal echt doen! Met velen! Er ontstaat een nieuwe markt, voor de echte aanpakkers:

De Freonen Fan Fossilvrij Fryslân

Wereldberoemd maken van al bestaande initiatieven: de 'Parelprojecten'

Een deel van deze projecten wordt al meerdere jaren georganiseerd onder verantwoordelijkheid van zelfstandige stichtingen of verenigingen. De stichting Freonen fan Fossylfrij Fryslân zal zich inhoudelijk dan ook niet met de uitvoering van deze projecten bezighouden, maar wel communicatief ondersteunen. Net als de communicatie over de activiteiten van Freonen: inmiddels hebben meerdere Freonen samen al nieuwe initiatieven ontplooid!

En we maken verbindingen met Freonen; als Freon kun je je op veel manieren verbinden aan een of meerdere projecten, je kennis delen, leren en geïnspireerd raken.

Freonen bedenken samen nieuwe projecten, en ondersteunen deze massaal. Doen! Is het motto, resultaten! Die resultaten laten we zien: waar is het, met wie, wat kost het, hoe is het gefinancierd, wie kan ik bellen? Hoe kan ik meedoen?

FANS

Meer dan 1000 'Fans' steunen nu al het initiatief. Online, via de website, hebben zij aangegeven mee te gaan doen aan de twee weken fossielvrij voortbewegen en ook daarna werken aan verduurzaming. De Fans worden op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen bij de Stichting en de vele projecten door middel van een nieuwsbrief. De komende tijd hopen we nog veel meer fans te verwelkomen, zodat de beweging van de Stichting alsmat groter wordt!

FREONEN - ORGANISATIES VOOR FOSSYLFRIJ FRYSLAN

Naast de Fans hebben we de Freonen, partijen die getekend hebben actief deel uit te willen maken van de stichting. Alle Freonen hebben een document ondertekend met vier afspraken:

- 1 je moet iets doen (activiteit om een bijdrage te leveren aan een fossielvrij Fryslân)
- 2 je draagt financieel bij: € 500 per jaar tot en met 2018 voor organisaties t/m 5 werknemers en € 1.000 voor grotere organisaties
- 3 je draagt nog een Freon aan
- 4 je doet actief mee aan de Elfwegentocht

In juli 2017 telde de stichting bijna 80 Freonen (kijk op <http://fossylfrijFryslân.frl/freonen/> om te zien wie al Freon zijn). Doelstelling is om in 2018 200 Freonen te hebben die aangesloten zijn bij de Stichting.

Accolade	Hubo Akkrum
AchterboschZantman architecten	ID FRM BV
Andela Scheepsvormtechniek	Led Factory B.V.
Annex3 consulting	Lekkeretrek
ASN Installaties	Light by leds
B.A.I. IT Solutions	Maatschap TKMW
Biddle	Mannen van Staal
Biolease Nederland BV	Merkmakers Holding BV
Boerderijstroom	MG Electronics
Bourguignon Lease & Verhuur B.V.	MooiWeer BV
Bouwbedrijf Lont BV	MVO Connect - Dam & Dorrepaal
Bouwepleats	Netwerk Duurzame Dorpen
Bouwgroep Dijkstra Draisma	NEWNRG
De Jong's IJsbetrijf	NHL-X-Honours
DMT ET	NIVO Noord
DuurzaamWonen.nl	NLD Energie
DZyzzion BV	Noordenwind - vereniging
Ecologische Schapenboerderij De Zeekraal	Nordwin College
Ekwadraat Advies BV	Ondernemend Friesland BV
Energie inspectie Friesland - VGBAdvies	OrangeGas Nederland 2 BV
Energie Service Friesland enie.nl	PostNL
EV-Solutions	Puur Terschelling
F.N.P. Partijhús	RD Energy
Feenstra's Installatiebedrijf Schettens	ROC Friese Poort
Folkshesgeskoalle Schylgeralân	Royal HaskoningDHV Nederland BV
Fooq	Sijperda verhuur
Freedom Energy BV Technea	Stichting Grien
Friesland Lease BV	Stork Nederland
Frisian Motors BV	Taxicentrale Witteveen BV
Fûns Skjinne Fryske Eerzjy BV	Technion BV Ingenieurs- en Adviesburo
Future fuels - Wiersma Olie & Techniek BV	Tolsum Energie Advies
Gebroeders K & G. de Vries BV	Ús Koöperaasje
Gemeente Achtkarspen	Van Wijnen
Gemeente Dantumadiel	Vereniging Windturbine eigenaren
Gemeente Dongeradeel	Friesland
Gemeente Leeuwarden	Verkley BV
Groenleven	Vof. Tjermelân
Hansa Green Tour - Stichting	Welcome to the Village
HappyWhale	Windgroep
Harmonie Leeuwarden	Wierda Hybrid Technologies
Hoofdkantoor Wetterskip Fryslân	Ynova
	Zaak van Interactie

Waarom meedoen?

Coalition of the willing

Aan dit project doen alleen maar partijen mee die 'willen', gemotiveerde, enthousiaste partijen die graag betrokken zijn bij het project en samen stappen willen zetten.

Meedoen aan het versnellen van de energietransitie

Meedoen betekent dat je organisatie zich samen met de stichting inzet om duurzame energie initiatieven meer bekendheid te geven. Duurzame energie in de breedste vorm, want uiteindelijk gaat het erom dat we samen bijdragen aan het versnellen van de transitie van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen.

Meer aandacht voor Friese initiatieven

Er gebeurt al zoveel in Friesland op het gebied van duurzame energie... Maar niemand weet het! Het zit in de aard van de Friezen om succes voor zichzelf te houden, maar met de Freonen gaan we iedereen laten weten wat voor geweldige initiatieven er lopen in Fryslân.

Kennis delen

Het delen van kennis speelt een belangrijke rol in het gehele project. Samenwerken, van elkaar leren en elkaar verder helpen.

Unieke projecten

In 2018 gebeuren er dingen die nog nooit eerder vertoond zijn... Meer dan 1.000 voertuigen zonder fossiele brandstoffen, 100 energie coöperaties, twee weken een hele provincie fossielvrij laten voortbewegen, kan dat allemaal? In 2018 laten we het zien. De Elfwegentocht wordt een uniek, groots en verrassend evenement. Daar wil je bij zijn!

DE FREONEN IN DE PERS

Inmiddels zijn de Freonen bijna dagelijks in de media en veel op social media. Een paar voorbeelden:

Ondernemend Friesland (april 2017)

<http://issuu.com/ofbv/docs/of-magazine-mei-2017/26?e=22570970/48306772>

Lancering Elfwegentocht (april 2017)

<http://www.omropFryslân.nl/nieuws/710839-elfwegentocht-kinderen-wijzen-de-weg-naar-duurzaamheid>

Ik voel me thuis bij de Freonen! Ik ken nu zoveel nieuwe mensen en ook studenten...ik kan nu eindelijk de dingen doen die ik al lang wilde! Wat een hulp is er aan boord! In elk gesprek vertel ik er over!

Meer dan vriendschap

- Deel uitmaken van een **unieke club**, een netwerk van Freonen: bedrijven, lokale overheden, scholen en andere organisaties die zich inzetten om de energietransitie te versnellen, willen doen en dat een flinke dosis energie en plezier meegeven.
- **Betrokken** bij hét evenement van 2018: de Elfwegentocht. Tijdens de Elfwegentocht wordt er fossielvrij voortbewogen, dat betekent extra aandacht voor 'alternatieve' vervoersmethodes, duurzame mobiliteit. Organisaties kunnen in deze twee weken aandacht generen voor het feit dat zij al fossielvrije opties aanbieden, hun invulling hebben gemaakt en horen bij de club die het gewoon doet. Uiteraard gaat het niet alleen om deze twee weken, De Freonen willen juist ook de lange termijn te verkorten! Helpen is het middel, resultaten zijn het doel.
- **Communicatie**: wij gaan de - nu nog geheime - verhalen verspreiden. En daar zijn de Freonen direct bij betrokken. Je wordt deel van het verhaal en je Freonen verspreiden het! Be good and let others tell it... Wij maken heel serieus werk van de communicatie, met nauwe betrokkenheid van professionals en inzet van alle media en kanalen.
- Uiteraard komen je logo en bedrijfsinformatie op de website en delen we jouw nieuws. De Stichting zet zich in om aandacht te genereren voor bestaande en nieuwe initiatieven en zal ook in de communicatie veel ruimte geven voor alle aangesloten partijen.
- De Freonen **ontmoeten** elkaar, zodat samenwerking ontstaat en nog beter wordt. Maandelijks organiseert de Stichting evenementen voor, met en bij Freonen. Ook deze evenementen hebben een hoog "doe-gehalte": samen werken we toe naar een groot fossylfrij feest in 2018, is er volop uitwisseling. Inspiratie en plezier. Want dat geeft energie en brengt de te halen doelen snel dichtbij.
- De reikwijdte van het project gaat **buiten landsgrenzen**: Fryslân is de koploper en door het organiseren van de unieke, en onmogelijke, Elfwegentocht zetten we de regio geweldig op de kaart. En daar staat de handtekening van de Freonen onder.

Als een Freon... en meer

- De kans om je organisatie te verbinden aan een uniek, groots en speciaal project, dat in 2018 Fryslân wereldwijd op de kaart gaat zetten. De Freonen is een nieuwe aanpak die een verandering van jewelste teweegbrengt. Je denkt mee en zij met jou!
- Partners zijn partijen die een belang hebben op een hoger niveau en worden opgenomen in de eregalerij. Zij verbinden zich voor twee jaar aan het project en worden vermeld in alle communicatie uitingen van de stichting.
- Deelname in netwerken van strategische projecten en gebruikmaking van podia om hun kennis en relaties in te zetten. Waaronder twee keer per jaar een rondetafelgesprek met Friese bestuurders om kennis te delen in de versnelling van Dairy, energie, mobiliteit en watertechnologie-trajecten.
- De mogelijkheid voor verbinding aan een van de parallelprojecten waarvan de Stichting als doel heeft deze meer bekendheid te geven. Deze verbinding biedt de mogelijkheid om uw organisatie bij een specifieke doelgroep nog duidelijker op de kaart te zetten. Relatie-momenten? Ze zijn er in overvloed!

- In 2018 zullen veel evenementen georganiseerd worden, meest opvallende evenement is uiteraard de Elfwegentocht, die in de eerste twee weken van juli 2018 plaatsvindt. Een partner kan zich ook te verbinden aan één van de 14 dagen van de Elfwegentocht.
- Een eigen idee voor verbinding tussen organisatiedoelen en de Freonen fan Fossylfrij Fryslân? Daar denken we graag over mee!

Kortom, een rijk scala aan mogelijkheden ontstaat door je als partner bij de Stichting Freonen fan Fossylfrij Fryslân aan te sluiten. Mis deze kans niet om in 2018 mee te doen aan een uniek en baanbrekend project!

Een partnerschap wordt afgesloten met het bestuur en kent een speciale Partner-Op-Maat oplossing!

Partner

Het programma van de Elfwegentocht is nog volop in ontwikkeling; elke dag heeft een thema of doelgroep. Bijvoorbeeld op de maandag met elektrische auto's vanuit Zeeland, op dinsdag met basisschoolleerlingen op de fiets vanuit Groningen naar Friesland en op woensdag vanuit Flevoland een delegatie van studenten met de boot naar Friesland. Partners hebben de mogelijkheid om zich aan een dag te verbinden, en zo de evenementen op die dag mede mogelijk te maken.

Uiteraard is het voor (openbaar) vervoersbedrijven een geweldig kans in de twee weken extra passagiers te vervoeren. Dat levert in de twee weken extra inkomsten op. En dat is alleen de korte termijn! Bewezen is dat ca. 30% van de passagiers hun gedrag veranderen dus kan ook een structurele stijging van het aantal passagiers verwacht worden.

Voor leveranciers van groen gas, blauwe diesel en elektrische (huur-, deel-) auto's is het natuurlijk een uitgelezen kans om hun product meer bekendheid te geven en daarmee structureel extra omzet te genereren. Maar ook voor gezondheidsorganisaties en bedrijven met kantoormedewerkers is er reden om partner te worden. Een deel van de mensen zal gebruik gaan maken van de (elektrische) fiets in plaats van de auto. Dit is bewezen gezonder en leidt tot minder verzuim.

Doe je mee?

Meer weten of samen een Freonenopzet maken?
Dan maken we graag een afspraak!

E info@freonen.nl

provinsje fryslân
provincie fryslân

alliander